

ZÁŘIJOVÁ MUZEJNÍ ABECEDA

Muzejní abeceda nám končí. Pro poslední díl této rubriky jsme vybrali poslední použitelná písmena. V této rubrice jsme se snažili představit exponáty galerijní povahy, archiválie i hmotné kultury. Pro září byla vybrána zbývající písmena CH, R a W. Pro zbylá písmena (Q, Y, X) se bohužel nepodařilo najít exponát, jehož název by v inventárních knihách na tato písmena začínal.

CH – Chrysopras (inv. č. G 1.587)

Barevná litografie z ateliéru Bohumila Krátkého zachycuje ve světlých barvách ženskou postavu bez obličeje. Přes ženu přelétá pták nesoucí na křídlech část ženského obličeje. Ústředním motivem je drahý kámen, odrůda chalcedonu, která je známa jako chrysopras.

Grafický list daroval muzeu sám autor Bohumil Krátký z Telče dne 31. 8. 1999. Dílo má rozměry 43 x 32 cm. Grafický list je signován dole uprostřed: 4/96, Bohumil Krátký 94.

R – Recept na lék proti choleře z let 1866 – 1877 (inv. č. 13.139) /transliterovaný přepis/

Lék proti choleře. (...) Recept na tento lék, jež dal naší rodině populární lékař pražský homeopat MU.Dr. Hofrichter, jest následující: 4 gramy kafru uloží se do 1 litru čistého (rektifikovaného) líhu a láhev se pevně zazátkuje. Přebere se bedlivě a na čistém plátně dobře otře ¾ litru zaručeně pravého jarého žita a do zlatova se upraží v nádobě čisté, nevyprýskané, načež se v obyčejném kávovém mlýnku rozemele. Rozemleté žito vsype se do dvoulitrové láhve, v níž zatím se byl kafr v lihu rozestál. (všechn obsah nesmí převyšovat tři čtvrti oné láhve!) Na to láhev se pevně zazátkuje, zapečetí a obsah dobře protřepe. Postaví se pak někde v pokoji na bezpečné místo. Po 14 dnů denně se tím dobře třepe – patnáctý den pomalu se tekutinou drobkou žita, po skle nalepené, spláchnou (aniž se zátka otevřela!) – a ponechá se potom 10 dnů klidně státi. Když se tekutina náležitě ustála a sčistila, oškrábe se opatrně vosk ze zátky – ale tak, aby se tím nepohnulo – láhev se otevře a čistý obsah, který musí míti barvu rumu, sleje se do malých, k účelu tomu již dříve připravených lahviček, každá se pevně novou zátkou uzavře a zapečetí. Čím rychleji a obratněji si kdo při tom počíná, tím silnější a lepší kapky obdrží. V čas epidemie cholery při nevolnosti v žaludku, a průjmu bere se 10 kapek v lžici vody a zapijí se buď malým douškem červeného vína aneb několika kapkami koňaku. V případě těžším se užívá 10 kapek se lžící vody každou hodinu, zapijí se rovněž vínem, koňakem nebo černou kávou vřelou – pouze však malou dávkou – tak dlouho, až v životě nastane klid. Při velmi vážném, téměř smrtelném případě užívá se i 15 kapek v lžici vody, a to třeba i dříve než za hodinu, tak dlouho, až dostaví se pot, průjem a vrhnutí přestane. Výtažek z jarého žita, spojený s lihem a kafrem, bacily cholery usmrcuje a tím zamezuje šíření nákazy. Recept na lék tento byl v roce 1866 a v r. 1873, (...) rodinou naší nezištně šířen a všichni cholery onemocnělí, kteří ho upotřebili, úplně se uzdravili.

W - Wanderbuch (inv. č. 13.182)

Vandrovní knížka čili Wanderbuch byl dokument, vydávaný v habsburské monarchii na základě císařského nejvyššího patentu ze dne 24. února 1827 tzv. vandrovníkům. Vandrovníci byli vyučení tovaryši, kteří vandrovali (cestovali) a pracovali u různých mistrů. Při nástupu do práce musel tovaryš vandrovní knížku odevzdat mistrovi, který ji uložil. Při odchodu se do knížky zapisovalo, jak dlouho u mistra pracoval. Do knížky se zapisovaly skutečnosti, které byly tovaryšovi ku prospěchu, špatné

reference se nezapisovali. Náš exponát patřil Ludwigu Seitenbergovi. Svou Wanderbuch získal, když mu bylo 18 let, a to v roce 1848. Vandrovní knížka je opatřena pečetí a razítkem Města Dačice.

V měsíci září jsme již jen doplnili poslední použitelná písmena a od měsíce října se můžete těšit na novou rubriku. O čem bude? To si prozatím necháme jako překvapení.

Již užitá písmena: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, S, T, V, Z.

Tráta proti cholerei. První část dle...
Z. J. 1811/98
6/90-A

Provinz Mähren und Schlesien.
Nro. *41.*

Wanderbuch

in Folge des allerhöchsten Patents vom 24. Februar 1827.

Für den *Ludwig Seitenberg*

Name *Ludwig Seitenberg*
Geburtsort *Dačice*
Land *Mähren*
Kreis *Gybcum*
Ortsobrigkeit *Magistrat*
Pfarre *Dačice*
Wohnort *Dačice*
Religion *Katholik*
Stand *Lehrer*
Profession *Lehrer*
Geburtsjahr *1838*
Statur *mittl.*
Gesicht *rund*
Haare *blond*
Augen *blau*
Nase *stumpf*
Mund *gerade*
Besondere Kennzeichen *Kein*
Namensfertigung *Ludwig Seitenberg*